

nuotta

Tynkkysen sukuseuran tiedotuslehti

N:o 30 Maaliskuu 2024

Tynkkysiä Australiassa

Russel Malowney, Sonja, Mirkku, Jukka, Sisko ja Maikki sekä Mourad Shabbaz. Kuva: Sebastian Shabbaz

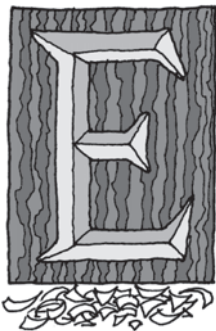
Tynkkysen sukumatkalla Suomessa

Tuomiokirkon portailla kokoonnuimme yhteiskuvaan.

TÄSSÄ NUMEROSSA mm:

Nuotta-lehti palkittiin	s. 3
Sukulaisvierailulla tavallista kauempana.....	s. 6
Kinosten kolaaminen auttaa norppia.....	s.10
Uusissa paikoissa oli mukava käydä hyvässä seurassa.....	s. 12
Kolmoisjuhla päättyi etusivulle.....	s. 17

ESKON PUUMERKKI

On taas Nuotan ilmestymisen aika. On aika tarkastella, mitä Nuottaan on tarttunut ja aika pohtia, mihin apajaan Nuotta lasketaan seuraavaa vetoa varten.

Mennyt vuosi ei merkittävästi poikennut totutuista rutiineistamme. Hallituksen työskentelyssä ei ollut muuta poikkeavaa, kuin että osa kokouksista toteutettiin osittain etänä.

Vuoden päätapahtuma, sukumatka, onnistui mielestäni ja saamani palautteen mukaan erinomaisesti. Kiitos siitä mahottoman mukavalle matkaseurueellemme (26 + kuljettaja) sekä aina luotettavalle yhteistyökumppanillemme Matka-Kososelle.

Valitettavasti jouduimme vähän oikomaan, sillä alkuperäinen matkasuunnitelma oli hieman ylimitoitettu, ja niin muodoin jäi Suomen lounaiselle kul-

Esko Tynkkynen.

Kuva: Kaija Hurskainen

malle vielä mielenkiintoisia kohteita tutkittavaksi seuraavaan tai seuraaviin ker-toihin.

Erityisesti mainittava asia viime vuodelta on, että sukulehtemme NUOTTA noteerattiin korkealle valtakunnan tasolla. Sukuseurojen Keskusliiton kilpailussa lehtemme sijoittui kolmanneksi, mistä saatu kunniakirja on luovutettu päätöi-

mittaja Tuomo Tynkkyselle. Kiitos ja kunnia kuuluu toki koko toimituskunnalle. Edellemme kilpailussa kiilasivat Mänttärät Niinipuu-lehdellään sekä Ryynäset lehdellään Ryynäset.

Raati luonnehti lehteämme näin: ”Lehti on asiallinen, hyvin taitettu, helppolukuinen. Pieneen tilaan on saatu paljon asiaa haittaamatta luettavuutta. Kuvien käyttö on varsin hyvä.” Tästä voimme kaikki olla ylpeitä.

Joulu meni, ja vuosi vaihtui. Uusi vuosi alkoi surullisissa merkeissä, kunniapuheenjohtajamme ja sukuseuran perustaja Aulis Tynkkynen kuoli 2.1.2024 95 vuoden ikäisenä. Aulis siunattiin Joensuun Ristin kappelissa 3.2.2024. Tilaisuuteen osallistuimme Joukon (”peruna”) kanssa.

Alkanut vuosi näyttäisi sujuvan ilman mitään merkittävää eli rutiininomaisesti. Alamme valmistella vuoden 2025 sukujuhlaa, ja se onkin sitten vähän merkittävämpi tapaus, sillä sukuseuramme täyttää 30 vuotta.

Juhla pidetään 2. elokuuta Vaaran kylätalolla. Tapahtuman työstämisessä on hallituksella melkoisesti pohdittavaa ja ponnisteltavaa. Otamme kiitollisina vastaa vihjeitä kaikesta juhlaan liittyvästä. Hallituksen jäsenet ovat käytettävissä.

Toivotan kaikille sekä hallituksen että omasta puolestani kaikkea mahdollista hyvää alkaneelle vuodelle.

Esko Oskarinpoika Tynkkynen

Tynkkynen sukuhaarat Aulis Tynkkynen jaotuksen mukaan

Karvilan -,	Vaaran Mehtolanniemen-
Kesälahden -,	Vanhan Villasen -,
Klemettilän -,	Vaaran Mehtolanniemen-
Mikkolanniemen Juvan -,	Naattiniemen -,
Sortavalan maalaiskunnan -,	Vaaran Tynkkylän-
Turtianniemen -,	Kumpurannan -,
Tynkkylänmäen Heikin -,	Vaaran Tynkkylän-Villasen-
Tynkkylänmäen Ollin -,	Välituvan -,
Tynkkylänmäen Petterin -,	Vaaran Alapihan-Pahatson -,
Uukuniemen Kummun -,	Vanhan Kosolan - ja
Vaaran Alapihan -,	Vuoriniemen Tynkkysen

Arkiston aarteita

Puheenjohtaja ja sihteeri ratsailla. Vuosi on 1975 ja paikka Mikkeli, Rämälä, Uutela. Hevonen on isä-Oskarin viimeinen, Orpo.

Nuotta-lehti palkittiin sukulehtikilpailussa

Sukuseuran lehtemme Nuotta sai 3. Spalkinnon Sukuseurojen Keskusliiton sukulehtikilpailussa. Palkitsemistilaisuus pidettiin Kuulutko sukuuni 2023 -tapahtuman yhteydessä Vantaalla 7. lokakuuta.

Sukuseurojen Keskusliitto onnitteli lämpimästi palkittuja ja kiitti kaikkia kilpailuun osallistuneita.

”Iloitkaa ja olkaa ylpeitä upeista lehdistänne!”

Sukuseurojen Keskusliiton Sukulehtikilpailu järjestetään joka toinen vuosi. Tänä vuonna raadin puheenjohtajana toimi keskusliiton kunniapuheenjohtaja Juha-Veikko Kurki. Hän teki vaikean valinnan sukuseurojen lehtien osalta. Nykyinen varapuheenjohtajamme Kaisa Leena Välipirtti ja Sukuviestin toimitus valitsivat toisen kunniamaininnan saajan sekä sukututkimusyhdistyssarjan voittajan, keskusliitto kertoo Facebook-sivuillaan.

Valitsijoiden tehtävä oli vaikea, sillä lehdet ovat mielenkiintoisia ja laadukkaita, keskusliitto kiitti ja totesi, että sukuharrastajat osaavat myös lehden teon, ainakin ne, jotka ovat lehtiään kisoihin lähettäneet. Juha-Veikko Kurki kertoi tehtävästään, että arvion tekemistä vaikeutti lehtien erilainen ilmestymisväli ja koko sekä lehtiin käytetty erilainen rahallinen panos. Keskeiset kriteerit hänen arvostelussaan olivat sisältö, artikkelien mielenkiinto, taitto ja kuvien käyttö, otsikointi, luettavuus ja ulkonäkö. Yleisarvosanana hän totesi, että kaikki lehdet olivat varsin ammattitaitoisesti toteutettuja.

Ensimmäisen kunniamaininnan sai

Sukulehti Nuotta tuli hienosti kolmanneksi sukulehtikilpailussa.

Kunniakirjan kanssa Nuotan päätoimittaja Tuomo. Tiina Tynkkynen-Hieta

Virolahden Tulkit (Virolahden Tulkit ry).

Perusteluissa todetaan, että tuote on monipuolinen hyvin tehty pienlehti, mikä on osattu ottaa hyvin huomioon lehden taitossa. Kuvien käyttö on hyvä, otsikot ilmavia ja sisältö monipuolinen. Tämäkin lehti on ammattimaisesti toteutettu. Toisen kunniamaininnan sai Kuntun suku. Monipuolisessa lehdessä herätti erityisesti huomiota oivaltava keskiaukeama, jossa suuren sukujuhla-kuvan henkilöt ovat hyvin tunnistettavissa ja kuvaan numeroitu ja nimet löytyivät seuraavan sivun luettelosta.

Kolmannen sijan saaneesta Tynkkysten sukuseura ry:n Nuotta-lehdestä perustelut totesivat, että lehti on asiallinen, hyvin taitettu ja helppolukuinen. Pienen tilaan on saatu paljon asiaa haittaamatta luettavuutta. Kuvien käyttö on varsin hyvä.

Toisen sijan Ryynäset-lehti (Ryynästen sukuseura ry) on perustelujen mu-

kaan tyylikäs, hyvin taitettu ja kuvarikas. Lehden tila on käytetty tehokkaasti säilyttäen kuitenkin luettavuuden. Lehden sisältö on monipuolinen, kaikenikäisille kohdennettu ja mielenkiintoinen. Muutama juttu on tehty ilman väliotsikointia, mikä tekee jutuista raskaan lukea. Tämäkin on hyvin ammattimainen tuote. Voittosijalle nostettiin Niinipuu (Mänttären sukuseura ry), perusteena monipuolinen sisältö, keveys ja helppolukuisuus, joskin arvostelija toivoi isompaa fonttia. Kuvankäyttö on onnistunut ja taitto erinomainen. Ammattimaisesti toteutettu kokonaisuus.

Sukututkimusyhdistysten lehdistä päädyttiin nostamaan Vantaan seudun sukututkijoiden Sukuri-lehti, josta kiitettiin selkeää ja lukemaan houkuttelevaa ulkoasua, mielenkiintoista ja monipuolista sisältöä sekä sopivankokoista tekstiä ja hyvin asemoituja kuvia, jotka elävöittävät ja myös innostavat lukijaa. Myös sukuyhdistysten lehdistä todettiin paremmuusjärjestykseen asettamisen vaikeus, sillä lehtiä pidettiin huolella koottuina aarreaittoina.

Molempien sarjojen voittajalehden edustajat ovat seuraavan kilpailun raadissa. Aiemmin Nuotta on saanut kilpailutunnustusta vuonna 2011, jolloin sen henkilöpotretti rovaniemeläisestä Jyri Tynkkystä, Sámi Tynkkynen (Saamenmaan Tynkkynen), sai kunniamaininnan Sukuviesti-lehden sukulehtikilpailussa.

Tiina Tynkkynen-Hieta

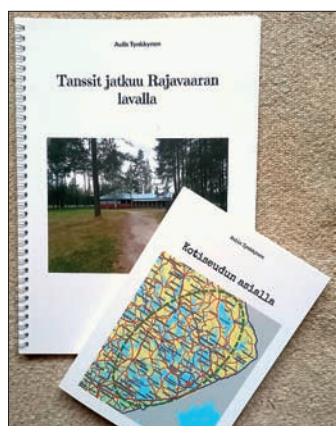
Aulis Tynkkynen on julkaissut kaksi Akotiseutuun liittyvää kirjaa. Kirjassa Kotiseudun asialla (2024) on sukuhistoriaan liittyvä osa sekä Itä-Suomen tulevaisuuteen tähtäävä osa. Tanssit jatkuu Rajavaaran lavalla (2023) on historiikki Rajavaaran kansakoulupiirin alueelta. Kirjoja saa painettuna tai e-kirjana BoD-kirjakaupasta Internetistä.

Auloksen sukuhaara on Vaaran kylässä, johon kuuluneesta Välitupana tunnetusta Pekkolan tilasta erotettiin hänen kotitilansa Koivurinne 1950-luvun vaihteessa.

-Kirjaani Kotiseudun asialla olen koonnut muutaman aiemmin julkaistun lehtijutun isäni Matti Tynkkynen taustasta ja täydentänyt kokonaisuutta hänen sekä äitini Elvi os. Vauhkosen lyhyillä elämäntarinoilla. Kirjan toisessa osassa on yleisempiä artikkeleitani Itä-

Uusia kirjoja kotiseudusta

Suomen ongelmista ja kehittämismahdollisuuksista.

”Syksyllä 2023 julkaisin ensimmäisen kansakoulupiirin eli Rajavaaran aluetta koskevan historiikin Tanssit jatkuu Rajavaaran lavalla sekä vuonna 1994 hyväksytyn lisensiaatintyöni Arkkitehti kaupunkikeskustan suunnittelijana ja kaupunkikeskustojen kehittämistä käsittelevän artikkelikokoelman Eläviin keskus-toihin. Tänä vuonna olen julkaisemas-sa vielä ainakin kaksi kirjaa: nykyiseen asuinpaikkaani Loviisaan keskittyvän Hyvä pikkukaupunki paremmaksi sekä ammatillisen muistelmani Arkkitehtuurin syövereissä. Kirjojen sisältö on syntynyt eri vaiheissa, suurelta osin lehtiartikkelaina mutta myös ns. pöytälaatikkoon. Jollain tavalla kirjat varmasti kertovat tärkeimpiä puolia elämäntyöstäni”.

Aulis Tynkkynen
TkT arkkitehti SAFA

In memoriam

Joensuun Lyseon lukion entinen rehtori Aulis Pekka Tynkkynen menehtyi Joensuussa 2. tammikuuta 2024 korkean iän uuvuttamana. Hän oli syntynyt Vaaran kylällä Punkaharjulla 16. elokuuta 1928 viidentenä lapsena Pahatson tilan seitsemänhenkiseen maanviljelijäperheeseen. Elämä maalaistalossa oli työntäyteistä, ja lapsetkin joutuivat jo nuorena mukaan talon töihin. Aulis olikin jo alakouluikäisenä usein paimenena tai isänsä kanssa hevosta ohjastamassa.

Sotavuodet keskeyttivät Auloksen koulunkäynnin, niin kuin monet muutkin toiminnot.

Toisin kuin vanhimmat veljet, Aulis ei joutunut missään vaiheessa rintamalle, vaikka toimikin jatkosodan aikana lähettinä. Sota-ajat jättivät kuitenkin jälkensä. Mieleen oli jäänyt kotitalon Pahatson läheisen sotilaskohteen pommitus, jota talon väki pakeni kuka minnekin. Jatkosodanalussa Pahatson väki joutui myös evakkoon, sijaitsihan talo vain parinkymmen kilometrin päästä itärajasta. Evakkomatka ei tullut tosin pitkäksi, se oli vain noin 30 kilometrin päässä. Kulennoisiin, mistä päästiin palaamaan kotiin jo kuukauden päästä.

Rauhan tultua Aulis jatkoi keskeytyneitä opintojaan. Kansakoulunopettaja oli tunnistanut Auliksessa lukumiehen taipumuksia ja ohjasi hänet oppikouluun Parikkalaan, missä hän kävi myös lukion ja kirjoitti ylioppilaaksi 40-luvun lopulla. Parikkalasta opintie vei Helsingin yliopistoon, ja Aulis valmistui matemaattisten aineiden opettajaksi. Muina vaihtoehtona olivat olleet meteorologin ja lääkärin ammatit. Lääkärin ammatin esti varusmiespalveluksen aikana sairas-tettu ja palveluksen keskeyttänyt tuberkuloosi. Tuberkuloosi keskeytti myös lupaavan urheilu-uran, lajinakeihäänheitto. Sairaudesta vaurioittamista keuhkoista huolimatta Aulis eli kuitenkin pitkän ja laadukkaan elämän.

Aulis löysi opiskeluaikanaan uuden harrastuksen, näyttelemisen, liittyessään yliopiston opiskelijoiden Wiipurilaiseen Osakuntaan. Harrastus vei avustajaksi muun muassa Edvin Laineen Tuntematton Sotilas -elokuvaan. Aulis esiintyi monissa elokuvan kohtauksissa muistellen lämmöllä elokuvantekoa senaikaisten merkkihenkilöiden kanssa.

Helsingin opiskeluvuosina löytyi elämänkumppani Pirkko, joka oli Auloksen tavoin lähtenyt maalaistalosta Helsinkiin opiskelemaan, ainoana runsaasta lapsikatraasta.

Aulis Tynkkynen.

Pirkko ja Aulis avioituivat, ja lyhyen pääkaupunkiseudulla vietetyn jakson jälkeen molemmat saivat pysyvät opettajanvirat Joensuusta. Aulis sai viran poikakoulusta, Joensuu Lyseosta, mistä muodostui hänen elämäntehtävänsä. Samoihin aikoihin kotitalon maisemiin, Vaaran kylän Puruveden rantaan, nousi kesämökki, Kurikkamökki, josta tuli erittäin rakas paikka vuosikymmenien ajaksi. Opettajilla oli 60-luvulla nykyistakin pidemmät kesälomat, ja loma-ajat vietettiin pitkältimökillä. Aulis kalasteli kristallinkirkkaalla Puruvedellä ja vaelteli mökin läheisissä lapsuudenmaisemissa. Aikaa vietettiin runsaasti myös kylällä asuneiden sukulaisten seurassa.

Työtehtävät muuttuivat merkittävästi, kun Aulis valittiin Joensuun Lyseon rehtoriksi vuonna 1968.

Kesämökkeily jatkui kuitenkin tiiviisti. Etätöitä Aulis teki jo paljon ennen tietokoneita ja internetiä.

Monet rehtorin hallinnolliset työt, muun muassa lukujärjestyksen laatiminen, onnistuivat pitkälti kesämökiltä käsin.

Joensuun Lyseossa, isossa ja perinteisessä poikakoulussa, oli omanlaisensa rouhea kulttuuri, jollaista tuskin enää löytyy nykyisistä opinahjoista. Johtaminen vaatikin välillä riuskoja otteita. Lyseossa pidettiin penkinpainajaiset, joissa lukion ylin luokka juhli viimeistä koulupäivää ennen kevään ylioppilaskokeita. Juhlat arvokkaassa koulurakennuksessa karkasivat ylikierroksille, kun juhlasalissa räjäytettiin savupommi ja vesiposteista ruiskutettiin vettä käytäville. Tilanne laukesi, kun Aulis marssi keskusradioon ja komensi koko koulun oppilaat pihalle rauhoittumaan helmikuun pakkaseen.

Koulumaailma muuttui merkittävästi peruskoulu-uudistuksen myötä. Joensuussa perinteiset Joensuun Lyseo ja Joensuun Tyttölyseo yhdistyivät Keskustan Lukioksi, joka myöhemmin nimettiin Joensuu Lyseon lukioksi. Aulikselta tuli tämä uuden koulun rehtori, mistä tehtävästä hän jäi myöseläkkeelle. Aulis rakensi uudelle koululle uutta, yhteistä toimintakulttuuria, mikä sopi hyvin hänen pitkäjänteiselle ja rauhalliselle luonteelleen.

Kaikkiaan rehtorin töissä kului yhteensä pari vuosikymmentä, minä aikana Aulis laski jakaneensa noin 2000 ylioppilaslakkaa. Entisiä oppilaita onkin eri puolilla yhteiskuntaa. Kiinnostus kouluasioihin säilyi ihan viimeisiin aikoihin asti. Aulis osallistui ahkerasti erilaisiin koulujen tilaisuuksiin ja luokkakokouk-

Sukuseuran jäähyväiset. Kuva: Milla Tynkkynen

siin. Mieleen jäivät erityisesti parin oppilaan urat. Lyseossa oli matemaattisesti lahjakas oppilas nimeltään Risto Jääskeläinen, jolle Aulis oli suositellut teknisen alan opintoja. Heidän tavatessaan vuosikymmeniä myöhemmin luokkakokouksessa mainitsi Risto Jääskeläinen, että, hukkaan meni hyvä insinööri”. Hänestä oli tullut metropoliitta, isä Ambrosius, Helsingin ortodoksisen hiippakunnan piispa. Kun Lyseon entinen oppilas Urpo Leppänen valittiin hallituksen ministeriksi, Aulis tutki tarkkaan Leppäsen kouluaikoja vanhoista matrikkeleista ja muistikirjoistaan.

Aulis aloitti eläkkeellä uuden harrastuksen, sukututkimuksen, josta tulikin pitkäaikainen mielenkiinnonkohde, lähes toinen elämäntyö. Tutkimus Tynkkysen suvun vaiheista vaati sitkeää tie-

donkeruuta eri lähteistä, kuten maakunta-arkistoista. Paljon tietoa kerääntyi myös henkilöhaastatteluista. Tiedot tallennettiin tuolloin 90-luvulla vielä harvinaisen kotitietokoneensukuohjelmiin. Sukututkimuksen pohjalta perustettiin Tynkkysen Sukuseura, jonka ensimmäisenä puheenjohtajana ja myöhemmin kunniapuheenjohtajana Aulis toimi. Sukututkimuksen tuloksia esiteltiin sukukokouksissa sukutauluissa. Tietokoneelle ja sukutauluihin talletetun historian lisäksi Tynkkysten historiaa tuntui löytyvän suoraan myös Auloksen ulkomuistista, kun hän jonkun nimen kuultuaan pystyi suoraan kertomaan henkilön esi-isät.

Sukututkimuksesta alkanut tietotekniikan käyttö säilyi aivan loppuajoihin asti. Kun lehtien lukeminenkaan ei enää

kiinnostunut, Aulis seurasi vielä maailmanmenoa kotitietokoneensa internetin kautta.

Aulikselta jäi Pirkko puolison lisäksi kaksi lasta, kuusi lastenlasta ja kaksi lastenlastenlasta. Viimeisin – ja epäilemättä erittäin mieluinen – opetustehtävä oli lastenlasten valmentaminen heidän ylioppilaskirjoituksiinsa.

Auloksen lailla neljä muutakin sisarusta eli pitkän elämän 95 ikävuoden tietämille. Osuvin, tai ainakin mukavin, selitys pitkäikäisyydelle on se, että he kaikki söivät aikoinaan runsaasti puhdasta Puruveden kalaa.

Pekka Tynkkynen

Aulis Tynkkysen poika

Director musices

Pentti Toivo Paavali

Tynkkynen, Sortavalassa 30.9.1943 syntynyt ja Savonlinnan keskussaira-

lassa 24.11.2023 kuollut, oli täysiverinen musiikin ammattilainen. Useat tunsivat hänet loistavana kanttorina. Pentti toimi Malmin, Laukaan ja Kurun seurakunnissa. Keskeisiä hänen työssään olivat kuorot. Kirkkokuorojen lisäksi hän johti myös useita mieskuoroja.

Laaja sävellystyö, esimerkiksi kansanoopperoineen, on ihahtuttanut ja lohduttanut tuhansia kuulijoita eri puolilla Suomea. Pentti tunsu kirjallisuutta ja luki paljon runoja, joita sävelsi paljon. Pentti oli monilahjakkuus. Kuvataide monine lajeineen, runojen kirjoittaminen, kädentaidot, luonnontuntemus jne. jne. elivät hänessä koko elämän.

Kun rantasalmelaisena muistelen Penttiä, ajattelen, että hän olisi ansainnut kotiseutuneuvoksen tai kotiseutuhistorioitsijan arvonimen. Hän rakasti Karjalaa ja kotiseutuaan Rantasalmea. Pentti kirjoitti vuosina 2005-06 Rantasalmen lehteen viikoittain muisteluksia yhteensä 52 pakinaa. Niistä koostui oikeastaan erinomainen Rantasalmen historia. Hänellä oli ilmiömäinen näkökyky Rantasalmen ja tavallisten rantasalmelaisten ihmisten vahvuuksiin. Miten hän osasikin kuvailla tavallisen tallaajan upeita persoonallisia ominaisuuksia. Esimerkiksi, kun hän kirjoitti kouluvuosiastaan, hän toi esille äidinkielen ja historian opettaja Ville Vänntiseltä saadun perinnön, jonka puki ajatukseen ”Kieli ilmaisun välineenä ja historian loppumattomana aarreaittana on konkretisoi-

massa kaiken olevaisuutta”. Kun mietin toista niin humoristista kirjoittajaa Pentin rinnalle, tulee toinen Rantasalmen pappilan poika, Ernst Lampén, mieleeni. Pentti elävöitti hyvin älykkäästi ja loistavalla huumorilla rantasalmelaisuutta 1950-60-luvuilla. Niistä tarinoista saa hyvän kuvan kirkonkylän arjen ja juhlan elämänmenosta (siihen aikaan nimeltä mainittujen) ihmisten persoonallisuuksien kautta. Pentti kuvaili myös monien käsityöammattilaisten työtä ja elämää. Hänellä oli Luojan lahjat ymmärtää ihmisen tunteita, ja hän kunnioitti lähimmäisiä. Käytyäni Pentin kotona muutamia vuosia sitten, heti sen käynnin jälkeen Pentti lähetti minulle kirjoittamansa (ennen julkaisemattoman) Rantasalmea ylistävän seuraavan runon:

OODI MUSICALE

*Rantasalmi, kotiseutu sävelinä mulle soi.
Ilon, kaikon akordeissa pihatuuli huminnoi.
Kokkokangas andantino, Rauanvesi idylli.
Haukivesi agitato, kylänraitti allegro.*

*Rantahaassa silentio, Kirkkomäki finaali.
Kaiken jälkeen kiitosforte, mielen pianissimo.
Muistoin rikas mielenrauha legato.*

Pentin kirjoitukset, taideteokset ja sävelet elävät

Pentin ystävä **Kimmo Kianto**

Pentti sävelsi Laulun Tynkkysen suvusta (s. 18).

Pentin 80-vuotisjuhlissa syyskuussa otettiin kuva serkuksista puolisoineen.

Australian Tynkkysia tapaamassa

Tapaninpäivä on ollut perinteisesti päivä, jolloin käydään vierailulla ystävien ja sukulaisten luona. Vuonna 2023 minun Tapaninpäivän vierailu suuntautui tavallista kauemmaksi. Lähdin nimittäin tapaamaan sukulaisia, jotka asuvat toisella puolella maailmaa – Australiassa.

Australia houkutteli 1960-luvulla

asukkaita sodan runtelemasta Euroopasta tarjoamalla maahanmuuttajille työtä vahvasti kasvavassa teollisuudessa. Serkkuni olivat vielä lapsia, kun setäni Simo ja Toivo muuttivat perheineen Australiaan vuonna 1968. Simo muutti ensin, ja Toivo seurasi perästä muutamaa kuukautta myöhemmin. Simon perhe asettui asumaan pääkaupunkiin Canberraan

ja Toivon perhe Victorian osavaltioon Melbourneen.

Reissuni Australian Tynkkysten luona kesti kaiken kaikkiaan neljä viikkoa, joiden aikana tapasin serkkujeni perheitä ja tutustuin monipuolisesti Australian kaupunkeihin, maaseutuun, kulttuuriin, luontoon ja eläimiin.

Jukka Tynkkynen kotikonttorissaan. Kuva: Sonja Tynkkynen

Jukka Tynkkynen

Jukka on kouluttautunut maanmittausalalle, ja hän on uransa aikana vahvistanut lukemattoman määrän tonttien, liikerakennusten ja asuinrakennusten jakokarttoja eri puolilla Victorian osavaltiota. Koronan jälkeen Jukka on tehnyt töitä kotikonttoristaan käsin, ja vähitellen häntä on alkanut jo houkutella eläkkeelle siirtyminen.

Jukka oli naimisissa suomalaissyntyisen Sinikan kanssa, mutta Sinikka menehtyi äkillisesti syksyllä 2022, ja Jukka asuu nyt yksin kahden koiransa, Maddien ja Kujon, sekä useiden lintujen kans-

sa. Jukalla on neljä poikaa: Michael, Dennis, David ja Matthew. Michael kuoli vuoden 2021 lopulla äkillisesti, muut pojat asuvat eri puolilla Melbournea, ajomatkan päässä Jukan kotoa.

Jukka edustaa Australiassa toista sukupolvea Tynkkysia, ja nykyisin Tynkkysia on jo neljässä sukupolvessa: Michaelin ja vaimonsa Kristenin tyttäret Catelyn ja Miranda, Denniksen ja vaimonsa Tanian poika Astin, Davidin ja puolisonsa Jodien pojat Alexander, Mason ja Zachary sekä Matthewn ja vaimonsa Anyan tytär Audrey.

Tynkkysen nimi on ikuistettu myös Melbournen Melton Botanic Gardenissa

sijaitsevaan penkkiin, jonka perhe lahjoitti sinne Michaelin kuoltua. Penkkiin on ikuistettu myös Tynkkysen sukuväekuna.

Jukka on innostunut karavaanilahjastuksesta, ja pääsinkin Jukan kanssa tutustumaan moniin eri paikkoihin Victorian osavaltiossa sekä Tasmanian saarella. Nähtävää oli todella paljon, ja Australian luonto ja kulttuuri hurmasivat minut kerta toisensa jälkeen. Pääsin tutustumaan jopa kosketusetsäisyydeltä muun muassa kenguruihin, koaloihin, Tasmanian paholaisiin ja maailman pienimpiin pingviineihin.

Michaelin muistolle lahjoitettu penkki Melton Botanic Gardenissa. Kuva: Sonja Tynkkynen

Kengurun seurassa Unzoo-eläintarhassa Tasmaniassa. Kuva: Jukka Tynkkynen

Koala Phillip Islandin suojelualueella. Kuva: Sonja Tynkkynen

Tasmanian paholainen Healesvillen suojelualueella. Kuva: Sonja Tynkkynen

Sisko Malowney (o.s. Tynkkynen)

Sisko on työskennellyt vvVictorian osavaltion rautateiden ja tieosaston konttoreissa sekä myöhemmin liikealalla pitämällä paria kahvilaa ja vanhainkotiä.

Catelyn ja Jukka Michaelin muistopenkillä. (Kuva: Sonja Tynkkynen)

Pingiinit saapuvat mereltä Phillip Islandissa. Kuva: <https://penguins.org.au>

Sisko Malowney, omaa sukua Tynkkynen. Kuva: Russel Malowney

Nykyisin hän työskentelee vanhainkodissa. Sisko on naimisissa srilankalais-syntyisen Russel Malowneyn kanssa. Heillä on kaksi lasta: tytär Renee ja poika Evan. Reneellä on kreikkalaistaustaisen miehensä Tonyn kanssa kaksi poikaa: Max ja Toby, ja Evanilla on englantilaissyntyisen vaimonsa Rosen kanssa poika Jasper.

Siskon kanssa pääsin tutustumaan Melbournen kaupunkiin ja Australian alkuperäisasukkaiden kulttuuriin. Maailman suurimmassa digitaalisen taiteen galleriassa The LUMEssa sain kokonaisvaltaisen kosketuksen alkuperäisasukkaiden rikkaaseen kulttuuriin: maalaustaiteen ja musiikin lisäksi näyttelyn ravintolassa maistoin ensimmäistä kertaa elämässäni kengurun, emun ja krokotiilin lihaa.

nuotta

Maikki Shahbaz (o.s. Tynkkynen)

Maikki työskenteli aiemmin sairaanhoitajana Canberrassa, ja asui pari vuotta miehensä työn vuoksi myös Suomessa. Nykyisin hän työskentelee Melbournessa odottavien äitien ja vastasyntyneiden lasten osastolla. Maikki on naimisissa Etiopiassa syntyneen armenialaistaustaisen Mourad Shahbazin kanssa. Heillä on kaksi poikaa: Oscar ja Sebastian. Oscarin puoliso kuuluu taustaltaan Australian alkuperäiskansaan.

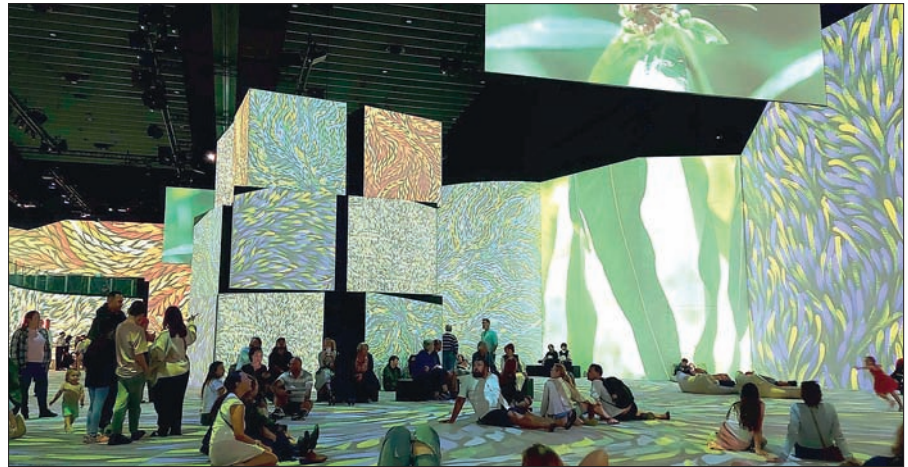
Maikin kanssa lensin muutamaksi päiväksi tutustumaan Sydney:iin. Sydney on Australian kaupungeista todennäköisesti tunnetuin, ja sen kuuluisa maamerkki Sydneyn oopperatalo on varmasti yksi maailman tunnetuimmista rakennuksista. Oopperatalo oli todella hieno, ja otin siitä kuvia kymmenittäin, koska se ”muutti muotoaan” sen mukaan, mistä suunnasta sitä katselin.

Maikin kanssa hotellin kuistilla Sydneyssä. Kuva: Sonja Tynkkynen

Australian alkuperäisasukkaiden kulttuuria esitellyt näyttely Melbournessa. Kuva: Sonja Tynkkynen

Australian alkuperäisasukkaiden kulttuuria esitellyt näyttely Melbournessa. Kuva: Sonja Tynkkynen

Sydneyn Oopperatalo mereltä päin kuvattuna. Kuva: Sonja Tynkkynen

Mirkku Tynkkynen

Mirkku on eläkkeellä. Hän työskenteli Australian armeijan muonitusosastolla eri puolilla Australian itärannikkoa aina Tasmaniasta Queenslandin pohjoisosiin asti. Hän on asettunut viettämään eläkepäiviään Kyabramin maalaiskaupunkiin, joka sijaitsee parinsadan kilometrin päässä Melbournesta pohjoiseen.

Mirkun kanssa ajoimme Kyabramista Canberraan, jossa tutustuimme muun muassa Australian parlamenttitaloon ja kansallismuseoon. Canberrassa tapasimme myös serkkumme Eevan sekä Eevan vanhemmat eli setämme Simon ja hänen puolisonsa Aunen. Canberrasta ajoimme kaakkoisrannikkoa pitkin Melbourneen, ja matkan varrella pistäydyimme muun muassa Eden rannalla sekä Beowan kansallispuistossa.

Mirkun ja Eevan kanssa Canberran National Arboretumissa. Kuva: Sonja Tynkkynen

Eeva Tynkkynen

Eeva on eläkkeellä. Hän työskenteli sairaanhoitajana Canberrassa, ja sitä ennen pitkään Hongkongissa lastenkodissa. Eeva toimii nykyisin Aune-äitinsä omaishoitajana ja auttaa samalla Simoisäänsä päivittäisissä askareissa.

Eevan kanssa tutustuin Australian pääkaupunkiin Canberraan, erityisesti sen luontoon. Canberra tunnetaan Australiassa nimellä ”The Bush Capital” eli pensaspääkaupunki. Kaupunki on todellakin nimensä veroinen ja erittäin viehättävä suurine puisto- ja metsäalueineen. National Arboretum on 250 hehtaarin kasvitieteellinen puisto, joka perustettiin sen jälkeen, kun alue paloi vuosien 2001 ja 2003 Canberran pensapalojen seurauksena.

Sonja Tynkkynen

Mehtolanniemen sukuhaara

Sydneyn Oopperatalo ja taustalla Harbour Bridge. Kuva: Sonja Tynkkynen

Edenin rannalla. Kuva: Sonja Tynkkynen

Beowan kansallispuiston vulkaanista rantaviivaa. Kuva: Sonja Tynkkynen

National Arboretumin taustalla näkyy kaupungin rakennuksia. Kuva: Sonja Tynkkynen

Retkeilyä norppajäillä

Saimaannorppa (Pusa hispida saimensis) on eväjalkaisiin kuuluvan norpan (Pusa hispida) alalaji, jota tavataan vain Suomessa Saimaan järvioltaassa. Se on relikti, joka jäi saarroksiin Saimaalle viimeisimmän jääkauden jälkeisen maankohoamisen seurauksena noin 8000 vuotta sitten.

Norppa on eriytynyt ainakin viiteen alalajiin. Jäämeressä elävä Pusa hispida hispida on alkumuoto, josta ovat viimeisimmän jääkauden jälkeen eriytyneet saimaannorpan lisäksi itämerennorppa (Pusa hispida botnika) ja laatokannorppa (Pusa hispida ladogensis).

Uudet dna-tutkimukset 2020-luvulla viittaavat siihen, että saimaannorpan lähimpiä sukulaisia eivät olisikaan Itämeren, Laatokan tai Vienanmeren norpat, jollain laji ei olisikaan itämerennorpan alalaji vaan mahdollisesti oma lajinsa.

Suojelutoimien ansiosta norppakanta on kasvanut 1950-luvun runsaasta sa-

dasta yksilöstä vajaaseen viiteensataan. Kannan kasvuun ovat vaikuttaneet sekä kalastukselle asetetut rajoitukset että pesinnän avustaminen kolatuilla kinoksilla. Apukinokset ovat vähentäneet merkittävästi poikaskuolleisuutta. Kinosten kolaaminen aloitettiin vuonna 2014, jolloin syntyi 64 kuuttia. Poikasmäärät ovat olleet tasaisessa kasvussa, ja 2023 todettiin pesälaskennoissa syntyneeksi tasan sata kuuttia.

Apukinosten kolaamiseen osallistuu yli 300 vapaaehtoista, ja vuosittain kolataan yli 200 kinosta. Kaikkiaan kinoksia on tehty kymmenen vuoden aikana noin 1800, joista yli puolet on ollut käytössä. Kinosten suositusmitoilla tuo määrä tarkoittaa noin 45 000 kuutiometriä lunta.

Tänä talvena kolasimme kuuden henkilön joukolla kuusi kinosta Savonlinnan eteläpuoliselle Pihlajavedelle. Olavin Retkeilijöiden vähän vaihtelevista henkilöistä koostuva joukko on hoitanut 6–10 kilometrin pituista aluetta la-

tumaja Tervastuvan kahta puolta Pitkälä Pihlajavedellä. Itse olen osallistunut kaikkina kymmenenä talvena, tai tähän onkin jo yhdestoista. Äkkinäinen luulisi, että tänä talvena lunta riittäisi ilman apujakin, mutta tuolla jäällä ei ollut ainuttakaan luonnon kinosta. Paksuimmillaan yhden kallion kupeessa oli noin 30 senttiä, ja sekin oli varsin suppealla alueella. Kolattavaa materiaalia oli vaihtelevasti 5–20 senttiä.

Norppa tunnistaa otollisen kinoksen jään alta siten, että kinos ei läpäise valoa yhtä paljon kuin muu hanki. Otollisen paikan löydettyään se kairaa jäähän reiän eturäpylöidensä kynsillä. Päästyään jään läpi se kovertaa pesäluolansa lumeen. Lumen alle kaivettu koti saattaa olla jopa 5 metriä pitkä ja 1,5–2 metriä leveä. Emo synnyttää poikasensa Nestorinpäivän tienoilla ja imettää alkuvaiheessa kuuttia pesässä, mutta loppukeväästä imetys tapahtuu jäällä. Lumipesä antaa kuutille suojan myös petoja vastaan.

Takana noin 25 kuutiota kolattua lunta. Kuva: Kaija Hurskainen

Myöhemmin, kun pesä on romhantanut, on kuutti tottunut jo vesiele-
menttiin ja osaa tarvittaessa paeta
jään alle.

Homma jatkuu tästä siten, että
huhtikuussa retkeilemme samoilla
alueilla kuin kolatessakin. Tutkim-
me tietenkin aikaisemmin teke-
mämme kinokset, mutta myös var-
sin tarkasti kaikki potentiaaliset
rannat ja luodot. Jonkin verran,
varsinkin lepopesiä, löytyy myös
luonnonkinoksista. Varustuksena
kevätjääillä ovat tärkeimpinä pelas-
tuspuku, jäänaskarit ja tukeva koe-
tuskeppi (kevyt tuura) sekä doku-
mentointivälineet. Jäällä liikkumi-
sessa käytämme pääasiassa potku-
ria.

Kaikista havainnoista raportoi-
daan Metsähallitukselle. Mahdollin-
nen poikaspesä merkataan myö-
hempiä tarkistussukelluksia varten,
ja mikäli pesästä löytyy kuutin kar-
vaa, se pakataan muovipussiin ja
toimitetaan tutkittavaksi.

Itse tutkimuksen kohteita, norppia
ja kuutteja, tapaa jäällä ani harvoin,
sillä jäällä liikkumisen äänet kan-
tautuvat kauas ja eläin pakenee ve-
teen. Merkkejä norpista näkee hen-
gitysavantojen muodossa, ja jäällä
käynneistä jää myös jälkiä.

Kaikkien retkien kohokohtana
tapasimme pari vuotta sitten jäällä
kuuttiaan imettävän norppaemon.
Se oli kokemus, jonka vuoksi on
kannattanut nähdä vähän vaivaa
vuosikausia ja kannattaa edelleen.

Esko Oskarinpoika Tynkkynen

Parasta retkellä ovat eväät. Kuva: Kaija Hurskainen

Apukinosten kolaamiseen osallistuu yli 300 vapaaehtoista. Huhtikuussa kolausalueilla käydään toisen kerran. Kuva: Kaija Hurskainen

*Kuva kinoksesta, jonka toivomme kelpaavan norpalle.
Kuva: Esko Tynkkynen*

*Asuttu pesä toissa vuodelta, huhtikuun lopulta, kun asukkaat
ovat jo poistuneet. Kuva: Esko Tynkkynen*

Sukumatkalla

Sukumatka alkoi keskiviikkoamuna 2. elokuuta. Matkalaisia tuli niin junalla pohjoisen suunnasta kuin linja-autolla idempää. Kun Kouvolassa kohdatiin, koko porukka oli kasassa ja jatkoi matkaa linja-autossa.

Suuntasimme Porvooseen, jossa ruokailimme.

Porvoosta jatkoimme Kuninkaantietä Kirkkonummelle. Tutustuimme Porkkalan alueeseen, joka oli vuokrattuna Neuvostoliiton sotilastukikohdaksi sodan jälkeen vuosina 1944–1956. Porkkalan alue käsittää melkein koko Degerbyn ja neljänneksen Siuntion sekä kaksi kolmannesta Kirkkonummesta. Igor-museossa Degerbyn entisen kunnantalon kiinteistössä kuulumme Degerbyn kunnan asukkaiden koskettavasta historiasta.

Degerbyläiset joutuvat evakkoon

Degerbyn asukkaat Inkoon itäosassa olivat rakentaneet oman kirkon 1700-luvulla. Itsenäinen kunta Degerbystä tuli vuonna 1867. Se käsitti vähitellen seitsemän koulurakennusta, kunnantalon, kirjaston, kättilön, terveydenhoitajan ja palopäällikön. Kunnalla oli kaksi keskustaa, Päivölä, jossa sijaitsi rautatieasema, ja kirkonkylä.

1700-luvun kirkko korvattiin vuonna 1932 uudella kirkolla.

Jatkosota loppui Suomen ja Neuvostoliiton Moskovassa allekirjoittamaan välirauhansopimukseen 19. syyskuuta 1944. Myöhään illalla Degerbyhyn tuli tieto, että Porkkala vuokrataan 50 vuodeksi Neuvostoliitolle sotilastukikohdaksi. Kymmenen päivän kuluessa eli keskiyöhön 28. syyskuuta mennessä alue oli tyhjennettävä.

Muuttamaan joutui runsaat 7000 henkilöä, joista lähes 1200 Degerbystä. He jakoivat kohtalon yli 400 000 muun suomalaisen, enimmäkseen karjalaisten, kanssa. Neuvostoliitto halusi vuokrata Porkkalan strategisista syistä: sillä oli jo Suomenlahden toisella puolella Viron valvonta, ja Porkkalan laivastotukikohdan avulla haluttiin päästä Itämerelle.

Samalla, kun degerbyläiset etsivät uutta kotia muualla Suomessa, uudet asukkaat muuttivat heidän kotiseuduilleen. Suurin osa oli sotaväkeä, jonka tehtävänä oli linnoittaa Porkkalan länsiosaa. Neuvostoliitto varautui torjumaan hyökkäykset Saksan suunnalta.

1950-luvun puolivälissä Neuvostoliit-

Osa aloitti matkan junalla.

tolle oli mahdollista luopua viimeisimmästä ulkomaisesta sotilastukikohdasta. Asetekniikka oli kehittynyt, joten valvonta voitiin hoitaa Moskovasta. Asiaan vaikutti ohjusten käyttöönotto ja Kaliningradin varustaminen.

Syksyllä 1955 alue alkoi tyhjentyä panssarivaunuista, tykeistä ja ihmisistä sekä lähes kaikesta irrotettavasta, jolla oli arvoa. Rajapuomit avattiin 26. tammi-kuuta 1956, ja vuokra-aika oli ohi.

Yhdentoista vuoden aikana suuri osa rakennuksista ja metsistä oli tuhoutunut, ja panssarivaunut olivat ajaneet pelot rikki. Kirkkoa oli käytetty elokuvateatterina. Hautakivet oli levitetty ympäriinsä, kun niitä oli käytetty siltojen ja talojen rakentamiseen.

Degerbyläiset palasivat kotiseudulleen. Aluksi heidän täytyi lunastaa

Kouvolan asemalle junalla tulleet odottelivat porukalla linja-autoa.

maansa uudelleen valtiovalalta. Sitten alkoi työ pelloilla, joilla oli rautaromua, öljyä ja sementtiä. Työ oli vaarallista, sillä alueelle oli lentänyt räjähtämättömiä ammuksia.

Kirkko restauroitiin, ja asukkaat kunnostivat ja rakensivat talojaan.

Degerbyn kunnasta ei tullut enää itsenäinen, vaan vuokra-ajan jälkeen se liitettiin Inkooseen.

Ajattele, että ennen tässä lainehtivat vedet...

Päivän kokemuksista rikkaampana sukumatkaseurue suuntasi yöpymään Långvik-kongressi- ja kylpylähotelliin. Sieltä matka jatkui aamiaisen jälkeen Raaseporiin.

Meren pilkahtelua tielle ja idyllisiä puurakennuksia oli kaunista seurata. Nähtiinpä linja-auton ikkunasta taidolla hoidettu kukkiva pihapiirikin. Parkkeerasimme vehreään paikkaan, josta jaloitelimme hiekkatietä pitkin aukiolle linnanäkymän ääreen. Nyt päästiin historiassa kauas.

Raaseporin linna perustettiin 1370-luvulla Länsi-Uudenmaan hallintokeskukseksi ja puolustusvarustukseksi, joka lujitti Ruotsin valtaa Suomenlahden pohjoisrannalla. Linna toimi lähes 200 vuotta Ruotsin kruunun keskuslinnana ja Raaseporin linnaläänin keskuksena. Linnaläänini vastasi suunnilleen nykyistä Länsi-Uudenmaan aluetta.

Saimme kuulla, että maisema oli aikoinaan hyvin erinäköinen kuin nyt. Kun nykyisin linnan ympärillä on nurmikenttää, keskiajalla paikalla lainehti merenlahti.

Linna perustettiin sisäsaariston silokalliossaarelle, ja merenpinnan taso oli silloin noin kaksi metriä nykyistä korkeammalla. Muurien ja kallion suojissa ollutta veden ympäröimää linnaa oli helppo puolustaa.

Maankohoamisen vuoksi meri vetäytyi vähitellen linnan ympäriltä. Tämä vaikutti osaltaan linnan hylkäämiseen 1550-luvulla.

Nykyisin merenrantaan on matkaa noin 2,5 kilometriä. Muistona keskiajan merenlahdesta on linnan ohi virtaava kaipa Raaseporinjoki.

Raaseporin linna rakennettiin vaihteitten noin sadan vuoden aikana, kun eri hallitsijat laajensivat sitä. Rakentaminen ja ylläpito vaativat resursseja. Talonpojat joutuivat tekemään taksvärkkinä töitä linnan rakennustyömailla ja maataloustöissä. Myös linnaläänin verotulot kerättiin Raaseporiin.

Kukoistuskautenaan vuosina 1465-1468 linna oli kruunusta luopuneen

Ruotsista karkotetun kuningas Kaarle Knuutinpoika Bonden ja hänen hovinsa tukikohtana. Linna sai osansa myös 1400- ja 1500-lukujen taisteluista Suomessa. Hetkellisesti se oli jopa merirosvoksi kutsuttujen vitaliveljien valtaama.

1550-luvulla Raaseporin linnan asema muuttui, kun Uudenmaan hallinto

siirrettiin vastaperustettuun Helsinkiin ja myöhemmin Tammisaareen. Linnassa raivosi tulipalo ja osa olutkellareista sortui.

Linna hylättiin vuonna 1558, ja se oli autiona yli 300 vuotta. Kasvillisuus valtasi sen ympäristöineen.

1800-luvun alussa rauniolinna alkoi houkutella matkailijoita, ja sitä alettiin

Linja-autossa ehtii rupertella.

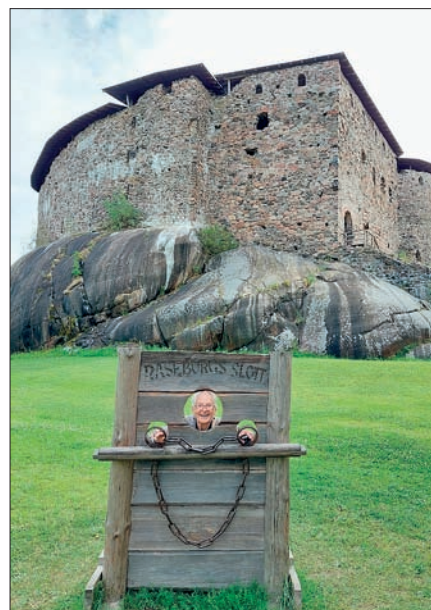

Ilta Turussa huipentui kattoterassille.

Raaseporin rauniolinna on komea näky.

Sukumatkoilla pääsee monenlaisiin tilanteisiin.

Porvoossa ruokailimme. Tenho Tynkkynen kävi tervehtimässä.

kunnostaa nähtävyydeksi 1880-luvun lopussa.

Sen jälkeen restaurointeja on tehty useita. Viimeisimmät valmistuivat 1980-luvulla.

Merimaisema ihastutti, Mannerheim piti kahvilaa

Noustuamme takaisin linja-autoon päämääränä oli Hanko. Opas kertoi Hangosta autossa, ja ihailimme merenrantamaisemaa.

Linja-autossa viriteltiin myös Georg Malmstenin Hanko-valssi, jossa lauletaan auringosta ja merestä. Laulussa sanotaan Hangosta, että "luonasi olen iloinen ja tyytyväinen":

*Sol å hav å boljedans
har alltid stått mig nära.
Nu för Hangö drar jag lans och
sjunger till dess ära.
Hangö Hangö Hangö.... sol och som-
marfröjd.
Hangö Hangö Hangö hos dig min
längtan är förtöjd.
.... hos dig är jag glad och nöjd.*

Hanko oli marsalkka, vapaaherra, Carl-Gustaf Emil Mannerheimille (1867–1951) tärkeä paikka. Hän vieraili kaupungissa sukulaistensa huviloissa jo 1800-luvun lopulla.

Hävittyään vuoden 1919 presidentinvaalit Mannerheim lähti ulkomaille. Matkalta palattuaan hän asettui Hankoon, jossa oli kirjoilla vuosina 1919–1935.

Mannerheim toi Hankoon kansainvälisiä tuulia. Hänen vierainaan kävi suo-

malaisia merkkihenkilöitä ja ulkomaisia arvovieraita.

Aamukävelyn jälkeen Mannerheim nautti aina saman aamupalan, kahvia ja kananmunaleipää. Kananmunan tuli olla kiehunut tasan neljä ja puoli minuuttia.

Kävimme rannassa Neljän tuulen tuvalla, jonka Mannerheim omisti vuosina 1927–33. Hyvän ruuan ystävä myös toimi kahvilassa yrittäjänä.

Kahvila on pyritty säilyttämään lähellä silloista asuaan, ja Mannerheimin ajan ruokaperintöä kunnioitetaan tarjoilemalla hänelle mieluisia herkuja. Vuosien varrella kahvilalla on ollut useita omistajia.

Kun Mannerheim lopetti kahvilanpidon, hän myi sen ja luopui myös tontin vuokraoikeudesta. Huvilansa hän oli myynyt vuotta aiemmin. Viimeisen kerran hän vieraili rakkaassa Hangossa vuonna 1947. Villa Stormhälla oli osin tuhoutunut Neuvostoliiton vuokra-aikana, ja se purettiin. Kahvila oli säilynyt, vaikkakin vaurioitunut.

Kattoterassilta avautui kesäyö

Turun suunnalla tutustuimme keskiaikaiseen luostarikirkkoon, Pyhän Hengen kappeliin, katutasen alapuolella. Jälleen meillä oli hyvä opas.

Illalla hengailimme hotellirakennuksen ylimmässä kerroksessa, ja kattoterassilta oli näkymä torille ja kaikkiin ilmansuuntiin ikkunaseinien läpi. Kelpasi siinä katsella elokuun iltaa ja Turku kesäyönä.

Aamulla ihmettelimme Turun tuomiokirkon komeutta.

Turusta suuntasimme kotimatalle, ja vierailimme Hämeen Tykkimuseossa, jossa oli nimensä mukaisen nähtävän lisäksi myös mukava matkamuistomyymälä sekä erinomainen ruoka, jota oli ilo nautiskella.

Ilo oli myös koko linja-automatkan aikana jutustella sukulaisten kanssa, kiitos kaikille mukavasta matkasta ja erityiskiitos matkanjohtaja Eskolle.

Kouvolan asemalla osa jättäytyi haikein mielin linja-autosta odottamaan juna pohjoiseen osan jatkaessa omille kotikonnuilleen vielä linja-autossa.

Junaa odottavilla oli aseman ulkohahviossa mukava kahvihetki, ja arvaustenkin myös linja-autossa jatkaneilla vielä rattoisat tuokiot ennen kotiinpaluuta.

Tiina Maria
Tuomontytär Tynkkynen

Igor-museossa kuulumme degerbyläisten koskettavasta historiasta.

Hangossa poikkesimme Neljän tuulen tuvalla merenrantamaisemassa.

Kävimme keskiaikaisessa luostarikirkossa.

Sukumatkalla tavattua

Esa ja Tarja Tynkkynen Punkaharjulta olivat ensimmäisellä sukumatkaltaan. He myöntävät kuunnelleensa joskus kateellisena keskusteluita edellisistä matkoista. Mieli on tehnyt lähteä mukaan jo aiemmin, ja sukulaiset ovat houkutelleet, mutta työstä ei ole ollut helpoa irtautua.

–Tehdas on kolme viikkoa kiinni kesällä ja aukeaa elokuun alussa. Ei ole malttanut lähteä.

Esa ja Tarja Tynkkynen olivat ensimmäisellä sukumatkallaan.

Oy Esmarin Composites Ltd:lle myönnettiin tammikuussa 2022 Etelä-Savon Vuoden yritys -palkinto. Yrityksessä on tehty sukupolvenvaihdos, ja johtoon ovat siirtyneet pojat Jonne ja Jere.

Esa on edelleen yrityksen osakas ja toimii hallituksen puheenjohtajana.

Sukumatkan kohteista Tarja sanoo, ettei ole aiemmin käynyt Hangossa.

–Esa on käynyt rannikolla työnsä puolesta.

Sukua on mukava nähdä, molemmat sanovat. Sukumatkalla tuli eteen myös kivoja uusia asioita. Esimerkiksi Hangon historiasta sai tietoa.

–Oli tosi hyvä opas! Kuvia on otettu paljon.

Samoin Turun historiasta sai nyt uutta tietoa, vaikka kaupunki muutoin oli tuttu aiemmilta käynneiltä.

Kesään kuului myös muun muassa Peurungassa oloa kesäkuussa, 45-vuotishääpäivän viettoja juhannuksena, veneilyä Saimaalla ja Seinäjoen tangomarkkinoilla käynti heinäkuussa.

Kesäisin pariskunta asuu veneessä pitempiä aikoja, viettää aikaa perheen kanssa ja tapaa ystäviä, ja tykkää sauna ja uida.

Veneilysuunnista haaveena on Joensuun ja Pielisen suunta.

Suomesta kiinnostaisi myös länsirannikko ja sen kaupungit, Tynkkysen sanoivat. Itäpuoli on ennestään tutumpi.

Sukumatkan järjestelyistä ja aikatauluissa pysymisestä Esa ja Tarja antavat hyvää palautetta, matkakohteiden lisäksi. Sukumatkalle he arvelevat lähtevänsä mielellään uudestaan.

Mari ja Jouko Tynkkynen Punkaharjun Vaarasta laskevat olleensa melkein kaikilla sukumatkoilla.

–Jouko oli myös Kishin saarella, jossa minä en ollut, Mari kertoo.

Tälle matkalle houkutteltiin myös Heli Laukkanen (os. Tynkkynen), Mari lisää.

Matkalla tuli paljon uutta tietoa historiasta, matkalaiset tuumaavat. Erityisesti jäivät mieleen Hangon historia ja Mannerheim.

–Kävimme toisella matkalla, Ahvenanmaan reissulla, Mannerheimin synnyinkodissa Louhisaaressa, Askaisissa.

Anna-Liisa Tynkkynen oli ensimmäisellä sukumatkallaan. Hän asuu Punkasalmessa ja on Villasen Tynkkysä.

Rantasalmella ja Imatralla hän oli mukana sukukokouksissa.

–Matka oli mukava ja antoisa. Tuli uutta tietoa sekä sai vaihtaa kuulumisia matkan aikana. Sukulaisia ikävä kyllä tulee nähtyä erittäin harvoin.

Turun tuomiokirkossa testattiin kirkon penkit.

Olivia Raninen tuli sukumatkalle mummonsa Tuula Astikaisen kanssa. Nimi Hannele on periytynyt tyttärelle ja tyttärentyttärelle. Mummo on Tuula Marjut Hannele, ja Olivia on Olivia Sofia Hannele. Olivian äiti on Elina Maria Hannele.

Olivia Raninen, 14, oli matkalla mummonsa **Tuula Astikaisen** kanssa. Olivia asuu Savonlinnassa, Tuula Simpeleellä. Tuulan isä Pekka kuuluu Väli-tuvan kahdeksan veljeksien sarjaan.

–Joskus oli puhetta, että kun Olivia kasvaa, hän voisi ehkä lähteä reissuun mukaan.

–Kirkko oli kyllä hieno, tuumaa matkakohteista Olivia, jolla on tulevana kesänä rippikoulu ja rippijuhlat tulossa. Turun tuomiokirkko näytti hänestä hienolta ripillepääsypaikkana...

Matkan varrella oli mukavaa, kun meri näkyi, matkalaiset sanovat.

–Tie, jota ajettiin, oli kaunis.

Myös käynti venäläisten hautausmaalla jäi mieleen.

Kesään kuului sukumatkan lisäksi mökkeilyä Punkaharjulla ja laivalla käynti Tukholmassa sekä metsän ja puutarhan antimien kerääminen metsä-mansikoista ja raparpereista viinimarjoihin ja korvasieniin.

–Kantarelleja etupäässä paistan panulla, suppilovahveroista tulee hyvä ri-sotto, Tuula kertoo.

–Luonto on minulle intohimo.

Olivia käy kahdeksatta luokkaa, harrastaa telinevoimistelua, salilla käymistä, musiikkia ja piirtämistä ja soittaa pianoa.

Tulevia sukumatkojen kohteita voisivat heidän mielestään olla Hiidenmaa tai Saarenmaa Virossa ja Pohjanlahden rannikko, esimerkiksi Vaasa tai Rauma.

Lehti sai vihiä kolmoisjuhlista!

Rämälän koulun pihalla Mikkelissä pidettiin 3 x 80-vuotisjuhlat

– Matti Neuvosen, Inkeri Tynkkysen ja Osmo Tynkkysen syntymäpäiväjuhlat. Kolmoisjuhlia vietettiin 4. kesäkuuta 2023, lämmihenkinen tapaaminen neljän sukupolven ja serkkujen kanssa Rämälän koulun pihalla.

Juhlasta kertoi myös Länsi-Savo etusivullaan, jonka päiväsankarit saivat lahjaksi. Etusivun uutisesta vastasi Ossi Tynkkynen.

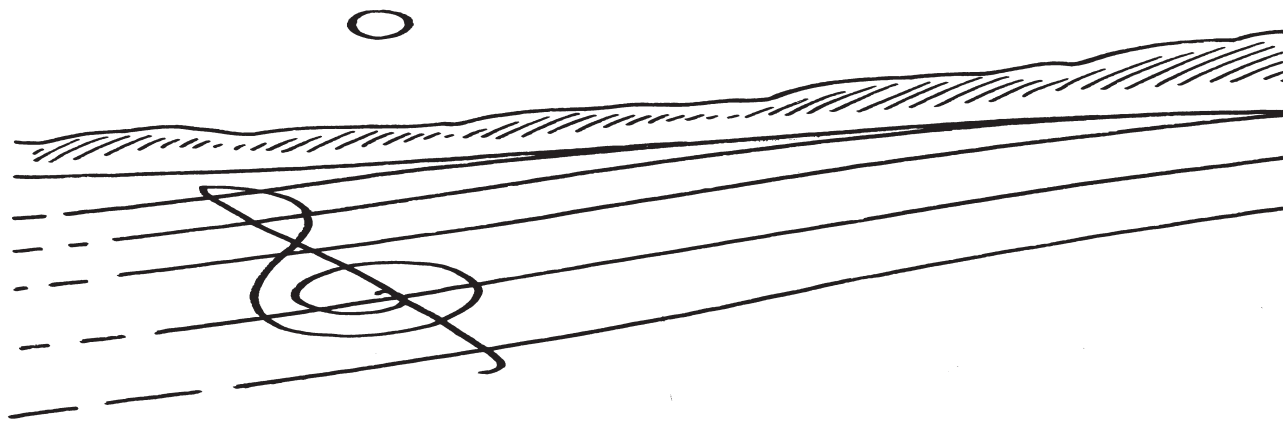

Päivänsankarit puolisoineen: Leena ja Matti, Osmo ja Tuula, Inkeri ja Esko.

[illegible]

Oskarin ja Bertan jälkikasvua sekä Leenan, Osmon ja Eskon serkkuja.

LAULU TYNKKYSEN SUVUSTA

San. ja säv. Pentti Tynkkynen

C⁷ Fm C⁷ D^b A^b
 Kan - kail - ta, kun - nail - ta Kar - ja - lan maan ja
 Cm C⁷ Hdim Bm A^b E^b7 A^b
 keh - dos - ta kau - kais - ten ai - kain nous' su - kum - me maa - tan - sa ra - ken - ta - maan ja
 Hdim C A^b E^b7 Fm C
 hyl - jä - ten voi - mat tai - kain. Se ris - tin ot - ti - kin tur - vak - seen. Näin
 A^b E^b7 Fm C Fm Bm C⁷ Fm
 vaa - li se aar - tei - ta maan se - kä veen ko - ti - seu - tu - a ra - kas - ta - en.

2. Tuntien luonnon ja voimat maan, kirot rajan ja kivisen pellon,
kävi työllään vaaroja uhmaamaan ja kaiussa kohtalon kello se
kuulikin toivon sävelen, kävi voimia, taitoja kartuttamaan,
hengen voimia vartuttamaan.
3. Väinölän kantele suvussa soi, se kiitoksen sointuja kantaa.
Myös lauluissa lastenlapsien sukupolville kunnian antaa
Kotiseuduille Savoon ja Karjalaan, siihen tuttuun nuottavalkamaan
sinne kaipaus kaukaakin saa.

**Tiina Maria
Tynkkynen-Hieta**

SUKUTOUKKA

Muutosta ja tuttua

Tämä vuosi on tuonut uutta, kun teen lehtityötä tilapäisesti eri paikassa, eri lehdessä. Uusi antaa uusia näkökulmia ja innostaa.

Tutuista asioista puolestaan ainakin yksi on vahvistunut. Viimeksi kirjoitin, että sukulaisten vanavedessä myös minusta on tullut puutarhaihminen. Tilanne on mennyt sillä tavalla «pahemmaksi», että puutarhasioita on pitänyt miettiä jo pitkin talvea. Illalla nukkumaan mennessä usein ajattelen, että tuumaanpa hetken kukkapenkkejä ja mitä kasvattaisin missäkin kohtaa pihalla. Siitä tulee hyvä olo. Työkaverini kanssa laitoimme työpaikan isojen ikkunoiden ääreen kasvamaan siemenistä paprikoita, mansikkaa, tomaattia ja munakoisoa. Niitä on mukava seurata. Työkaverini on ilahduttavasti toiselta ammatiltaan puutarhuri.

Sukutoiminnassamme sukumatka on jo tuttu perinne. Pääsimme elokuussa seurailemaan merenrantaa Lounais-Suomessa ja käymään uusissa paikoissa. Muun muassa rantamaisema Hangossa ja kahvihetki Mannerheimin omistuksessa olleessa kahviossa jäivät mieleen. Turussa katselimme kaupunkia kattoterassilta. Kuulimme myös koskettavasta Porkkalan historiasta ja kävimme linnassa. Mieleen jäi niin ikään mukava matkaseura, kuten edellisillä matkoilla.

Uusia ehdotuksiakin matkakohteista tuli. Kulttuurikohteet ja länsirannikko nousivat esiin. Oma asuinseutuanikin, Ylä-Savo, ehdotettiin, ja mielikuvitus lähti liikkeelle, mitä kaikkea nähtävää täällä olisikaan sukulaisille.

Sukuseuran hallituksen kesken on mietitty uutta toimintaa. Nettisivut uudistuvat, ja ehkä niillä voisi jatkossa olla myös kirjoituksia, joita kaikki kirjoitushaluiset sukulaiset voisivat tehdä. Joukossa voisi olla esimerkiksi puutarhablogi innokkaalta puutarhaihmiseltä (Sukutoukan Pihatoukal!) ja monenlaista muuta suvusta ja

harrastuksista ajankohtaisiin aiheisiin... Tässä voisi olla nuorille sukulaisillekin mukava väylä olla mukana sukutoiminnassa, kirjoittaa halumastaan aiheesta. Vuosittain ilmestyvän paperisen sukulehden kaveriksi voisi verkkosivuille näin tulla kirjoituksille toinen, reaaliaikaisempi ja vapaamman aikataulun, julkaisukanava. Mahdollisesti näitä kirjoituksia ja nettisivun aineistoa voisi käyttää sukulehdessäkin.

Uutta sukutoiminnassa voisivat olla myös sukumatkaa pienimuotoisemmat tapaamiset, paikan ja ajan suhteen suppeammat: kokoontuisimme jollekin paikkakunnalle, jossa vietettäisiin sitten enemmän aikaa ja tehtäisiin retkiä lähiympäristöön, eli matkustettaisiin vähemmän. Tai kokoontuminen voisi olla lyhytaikainen, esimerkiksi päivän mittainen, teatterin, konsertin tai muun ympärille.

Puheissa on jo ollut päivätpaaminen Helsingissä.

Viime aikoina on tullut myös surullisia muutoksia, suvun kokoonpanossa. Alkuvuonna saimme tiedon sukuseuran isän Aulis Tynkkynen poismenosta. Sain tutustua häneen opiskeluaikanani Joensuussa, jossa hän asui, teki elämäntyönsä opettajana ja reh-

torina sekä teki suvulle merkittävää sukututkimusta. Hänen kauttaan sain ensitietojani sukutoiminnasta. Vierailin useamman kerran Auloksen ja Pirkon luona, ja sain sukutietoutta myös mukaan.

Loppuvuonna sukua kokoontui setäni Pentin hautajaisiin Rantasalmelle. Minulla on Pentti-sedästä päällimmäisenä mielessä mukavat kohtaamiset, kun hän tavatessamme aina iloisesti tervehti ja kutsui myös käymään.

Ensimmäistiekuvat liittyvät siihen, kun kuuntelin hänen taitavaa soittoaan juhlissa. Soiton ihailu jatkui myös myöhemmin tavatessa. Taidokkaita olivat myös hänen tekemänsä piirroset.

Setäni soitti ja kysyi kuulumisia ja sanoi minulle useita kertoja hyvin ystävällisesti toiminnastani suvussa. Kiitos oli sellaisella tavalla sanottu, että se on kauneimpia asioita, joita minulle on sanottu.

Runoja olimme molemmat kirjoittaneet, ja hän tarjoutui säveltämään, jos lähettäisin runoja. Pentti-sedän 75-vuotissyntymäpäiville kirjoitin pienen runon onnitteluksi, kun mai-
sema oli ruskan värinen.

Kuulen sävelet

ja minulla on kaikki

se kaikki on,

kun koivun keltaiset helisevät,

syyskuussa kimmeltävät.

*Pihlajan punainen ilo, vaahteran
tyytyväisyys,*

haavan vilkkava innostus

– ne juhlivat.

Kirkon salissa soi,

suku urkujen ääressä.

Pillien rungot, laulujen tuuli,

Kiitos äänissä.

Hallituksen rivistä: Juuret ovat tärkeitä, on mukava tutustua sukuun

Olen 49-vuotias perheenisä Lappeenrannasta, mutta syntyisin olen Kerimäeltä Pistalan kylältä. Perheeseen kuuluu vaimo ja kaksi lasta sekä kaksi koiraa. Työskentelen Rajavartiolaikoksella koiranohjaajana 4-vuotiaan labradorinnoutaja Retun kanssa Kaakkois-Suomen Rajavartiostossa Nuijamaan rajatarkastusasemalla. Toki muustakin valvontatyöstä ja passintarkastuksesta on kertynyt kokemuksia lähes 25-vuotisen työuran ajalta. Tätä rajavartijan uraa ennen olin 16 kuukautta rauhanturvaajana nykyisen Pohjois-Makedonian alueella.

Harrastuksina ovat luonnollisesti koirat ja niiden koulutus, mutta myös perheen kanssa mökkeily Puruveden äärellä ja Lapissa sekä matkustelu kuuluvat tärkeänä osana lomatekemisiin. Uutena harrastuksena mukaan on tullut myös kitaransoitto. Rajavartijalle ja suvulle perinteisinä pidetyt tekemiset eli metsästys ja kalastus kuuluvat myös arkeen sekä lomailuun, sienestystä ja marjastusta unohtamatta, kalastuksessa eniten verkkokalastus kesäisin ja talvisin ja metsästyksessä hirvenmetsästys Kerimäellä tutulla Pistalan kylän alueella. Met-

sästyksen kuuluu tärkeästi myös jokasyksyinen viikon reissu Lappiin Lokan kylälle mökillemme. Siellä hyvässä kaveriporukassa kiire ja arjen vuorotyöläisen aikataulutettu elämä saavat hyvää vastapainoa, kun päivän kävelee kauniissa luonnossa, ja jos joskus jonkun teeren, metson tai riekon saa, niin se on pientä plussaa. Lapin maisemat ja Som pion tarinat ovat tulleet tutuiksi vuosien varrella nyt jo edesmenneen mökkinäpurimme Lauri Moskunpoika Hihnavaaran itsensä kertomina.

Sukuseuran hallitukseen lähdin mukaan isäni serkun Matin pyynnöstä viime vuonna. Itselleni on ollut aina tärkeää tietää suvun asioista ja juurista, ja on ollut todella mukavaa tavata muuta sukua ja tutustua uusiin ihmisiin hallituksen kokouksen merkeissä – myöhemmin myös tulevissa suvun kokoontumisissa ja varsinkin tulevassa 30-vuotisessa sukujuhlissa. Tulevia tapaamisia ja sukujuhlia odotellen toivotan kaikille hyvää kevätalvea!

Mikko Tynkkynen
Kerimäen Klemetilän sukuhaara

Bordercollie Inton kanssa mökkeilemässä.

nuotta

Seuraava Nuotta ilmestyy vuoden 2025 alussa.

Päätoimittaja Tuomo Tynkkynen
Taitto Pekka Tynkkynen

TYNKKYSEN SUKUSEURAN HALLITUS

Puheenjohtaja:
Esko Tynkkynen
Savonlinna
p. 040 5836 987
tynkkynenesko@gmail.com

Varapuheenjohtaja:
Jouko Tynkkynen
Punkaharju
p. 0400 758 775
jouko.tynkkynen@outlook.com

Jäsen, taloudenhoitaja:
Osmo Tynkkynen
Kouvola
p. 0400 674 810
osmo.tynkkynen@luukku.com

Jäsen, tiedottaja:
Tuomo Tynkkynen
Kuopio
p. 044 989 4929
tuomo.tynkkynen@gmail.com

Jäsen:
Tiina Tynkkynen-Hieta
Iisalmi
p. 044 3043 558
tiinatyn@gmail.com

Jäsen:
Mikko Tynkkynen
Lappeenranta
p. 050 5228 812
mikkotynk@gmail.com

Jäsen:
Sonja Tynkkynen
Ruokolahti
p. 040 6817 163
sonja.k.tynkkynen@gmail.com

Varajäsen:
Hannu Tynkkynen
Porvoo
p. 040 7015 170
hannu1.tynkkynen@gmail.com

Varajäsen:
Niko Tynkkynen
Parikkala
p. 0440 333 442
ntynkkynen@gmail.com

Hallituksen sihteeri:
Katja Tynkkynen
Savonlinna
p. 040 5048 737
tynkkynenkatja@gmail.com
[Tynkkysen sukuseura facebook](#)